

[Transcript] Dagens Eko / Så gör SD politik av koranbränningarna

Pontus, nu har det varit upplopp i Malmö efter ytterligare en koranbränning där.

Men vad betyder det för Sverigedemokraterna?

Jag tror att det betyder att de känner att partiet har fått vatten på sykvårn och att de har rätt.

Det här är Dagens Eko med Robin Olin. Idag så gör SD-politik av koranbränningarna.

Söndagen 3 september utbryter tumult på Wernhems torget i Malmö.

Hundratals upprörda lokalinvånare har samlats. Polisbil efter polisbil anländer till platsen.

I centrum för uppstånd sen står salvan Momika som annonserat ytterligare en koranbränning.

Och hörare kastade bland annat stenar och flaskor.

Och två personer greps misstänkta för våldsamt upplopp, alternativt blåljus sabotage.

På kvällen fortsätter oroligheterna i stadsdelen Rosengård.

Bilar, bräns och polisbilar attackeras med gatsten och flaskor.

På fredan har Sverigedemokraterna i ett pressmeddelande sagt att man utesluter en koranbrännare ur partiet.

Vilket då antas var just salvan Momika.

Men samtidigt har partiledaren Jimmy Åkesson också varit tydlig med att man inte tänker medverka till något förbud av koranbränningar.

Att simötes går den här typen av krav på inskränkningar, yttrandefriheten eller annan lagstiftning, det är ett slutande plan.

Antingen vill man att vår fria demokratiska civilisation ska överleva.

Eller så tycker man att den ska bespottas, eröveras, monterats ner och raseras.

Vi får aldrig vika oss för kraften som vill rasera vår frihet och vår demokrati.

Vi får aldrig ge efter förutsättning.

Gäst är Pontus Maxson, London-korrespondent och tidigare politikreporter på Ekots.

Ja Pontus, du är nu mera korrespondent i London.

Men du har tidigare bevakat just Sverigedemokraterna under lång tid.

Så vi är glada för att du tar en paus där i den brittiska politiken.

Jag är med.

Jag tänker om vi börjar med allt det här bottnar i för Sverigedemokraterna.

Åke som pratar om att försvara yttrandefriheten och sådär.

Men finns det en annan historia här som handlar om partiet och islam?

Det gör det definitivt.

Men ända sedan partiet bildades 1988, så har idén varit att påverka och minska invandringen i Sverige.

Och framför allt på 2000-talet efter efter september 2001 så har det här fokuserats mot islam väldigt kraftigt.

Du, jag fick från vår producent här ett exemplar av SD-kuriren från 2006.

Man har använt kvällstidningsetetiken här och gjort som en stor röd explosion.

Och skriver då islamspecial.

Och det är i många sådana röda skärnor där det står stoppad, sensur och så vidare, för bilder.

Har du sett den?

Absolut, jag har läst den.

Det är ju en tidning då inför valet där Richard Jomsoff, som då var ansvarig utgivare för tidningen, påstår att riksdagspartierna kröker ryg för islamister.

Och det handlar om alltifrån hur man bygger i städerna.

Partiet är emot att man ska bygga stora moskeer.

Det finns en bild där det står någon att titta på stadshuset i Stockholm med en byggplan och ser ut som att man ska byta ut dem mot en minaret.

Vilket, ja, naturligtvis inte är sant.

Nej, det här är ju en niditeknik, kan man säga, som en framtida skrämselfbild över hur det skulle kunna se ut,

som äste menare då.

Jimmy Åkesson till exempel skriver om att muslimer kan vara överkänsliga.

Nej, men det här är ju samma personer som senare är de mest framträdande i partiet som sitter och skriver då, 2006.

Så är det. Det här är en grund i Sverigedemokraternas DNA.

Men du, det årets 2006 lyckas ju inte SD komma in i riksdagen.

Men sen vet vi alla vad som händer, alltså hur partiet tar steg för steg in i svensk politik's finrum.

Gör SD någonting på den här resan för att förändra det här budskapet när det gäller islam?

Så tonar ni er de mer radikala delarna eller så för att kunna nå ut till fler?

Inte riktigt, det går lite upp och ner, det är en sorts konjunktur i det här med beroende vad som händer i omvärlden.

Men grundinställningen har ju varit den samma hela tiden.

Hejsan, allesammans.

Ni kan gissa på vad jag kommer att snacka om här då.

Islam, så är det.

Kent Ekerot som då var en framträdande person höll ett mycket uppmärksamma tal på Sverigedemokraternas landstagar, 2009.

Om just islam.

Europa har tidigare i historien stått öga mot öga mot islam på slagfältet.

De muslimska eravningskrigen lönade sig allt från Spanien i väst till Indien i öst.

Det här var då i Djungvuhed i Skåne året för valet som hon kom in i riksdagen.

Jag var där tillsammans med andra journalister och det var en väldigt hög stämning efter det här talet.

Det var stampig golvet och det var nog landstagararnas höjdpunkt rent emotionalt i publiken.

Vi ser en process. Den muslimske invandring leder till muslimska enklaver och krav på religiös särlagsdyftning.

Han beskriver ju som att islam aktivt försöker tröja över västvärlden.

Det pågår ett krig mellan västvärlden och den muslimska världen.

Detta kan vara slutet på det fria och öppna samhälle som vi är värda.

Det här fick mycket uppmärksamhet när det sändes i TV.

SVT-forum sände detta och kändes att föranleda att i slutet av talet säger att det här är ingenting som SVT står upp för.

Ekerot utmålar här miljoner muslimer som lever i Sverige och i Västeropa som ett hot mot vår demokratiska styrelseskick.

Sveriges television tar avstånd från dessa kränkningar av muslimer som grupp och menar att uttalandena utgör en kränkning av principen och människors lika värde.

Lyfter fram den här paragrafen i sändningstillståndet som säger att public servicebolag ska ta avstånd från rasistiska uttalandena.

Men hur mycket går allt det här pratet om islam hem hos väljarna?

Många av de som röstar på SD inte i första hand har den här väldigt ideologiska synen på islam och muslimer.

Den tror jag är förbehållande.

Men jag tror att de som röstar på SD inte i första hand har den här väldigt ideologiska synen på islam och muslimer.

Så får de anpassa sig till det och kanske tona ner lite av den ideologiska retoriken då?

Ja, det har väl inte varit någon fråga som har drivit jättemycket.

Du har funderat så många andra frågor som har varit viktiga för dig.

Ja, det har inte varit någon fråga som har varit viktiga för dig.

Ja, det har väl inte varit någon fråga som har drivit jättemycket.

Du har funderat så många andra frågor som har varit viktiga för partiet.

Det har handlat om försvarspolitik.

Det har handlat om försvara välfärden då när de har samarbetat med de borgerliga partierna så vill de ju framstås som ett parti som värnar välfärd.

Det har handlat om att gå emot socialdemokraterna och vinna regeringsmakten.

Och då har det just det här islamkritiken.

Det har inte varit så framträdande under lång tid.

Men sen inför det senaste valet kan man väl säga att det händer någonting som för in just den här frågan om synen på islam och koranen i Sverige mer än allmänna debatten.

Alltså när koranbränningarna tar fart.

Vad betyder det för Sverigedemokraterna?

Erasmus Palladan åker runt under påsken 2022 och äldrar Koranen i ett antal svenska förorter.

Och på flera avställningar så blir det svåra kravall.

Ibland är Palladanen inte ens där utan bara det faktum att han ska komma dit gör att han ska komma dit.

Utan bara det faktum att han ska komma dit gör att det blir upplopp sliknade situationer och upplopp också.

Och den främsta konfrontationen är ju mellan polisen och de som är där och slåss.

Det var kaosade sänor i Örebro under lång fredagen.

Den bild som beskrivs sen är ju kravall mellan polis och folk som bor i området eller har rest i området för att bråka.

Det har ingenting med oss boende att göra. De är bara här för att bråka.

Och det här menar ju då Sverigedemokraterna visar på en konsekvens av vad de har varnat för under många år.

De kallar ju hela konsekvent Koran kravallerna.

Officiellt namn i många medier och så talar man om posk kravallerna.

Men det är Koran kravaller, det handlar om muslimer som är upprörda för att Koranen ska bränna.

Så det är viktigt för dem att betona att det är just det och att det har en religiös botten.

Det sker en diskussion om vad. Vilka är det som är där att bråka?

Är det här allmänt kriminella som bara söker bråk och som har res dit för att slåss med polisen?

Eller kanske inte har så mycket mer religion att göra?

Det intervjuas ju i mamor på olika ställen som tar avstånd från detta och beklagar att det blir så upprört.

[Transcript] Dagens Eko / Så gör SD politik av koranbränningarna

Flera moskeer runt om i landet säger att många av deras församlingsmedlemmare upprörda efter Rasmus Palludans Koran bränning förra helgen.
Och manar nu till lugning för fredagsbönen.
Skriv hellre en debattartikel eller skriv till politikerna.
Men nästa hela tiden lyfter fram det religiösa i det hela och att det är Koranen och det är muslimer som bråkar.
Vid det här tillfället är det ju Rasmus Palludan som står för bränningarna.
Hur ser relationen ut mellan honom och Sverigedemokraterna?
Ja, de Sverigedemokraterna säger att de inte har någonting alls med honom att göra.
Men det är klart att de har rört sig i samma ideologiska hära.
Sen så har de haft olika uttryckssätt.
Palludan har ju verkligen gått drivet till sin spets genom att provocera fram olika reaktioner.
Linda Bacon runt Koranen och Elda på så. Det har ju inte Sverigedemokraterna gjort.
Men även om du inte stöttar Palludan offentligt så blir ju konsekvensen att det som händer när han drar igång
så blir ju en diskussion som gynnar Sverigedemokraterna i det politiska samtalet.
Hur nöjda tror du om er med den här situationen då?
Jag tror inte att Sverigedemokraternas ledning sitter och skrattar och tycker att det här är bra när det händer.
Samtidigt så är de inte sena att använda sig av det politiskt och berätta för väljarna att det här visar att det de har varnat för
med konfrontation mellan grupper, med ett samhälle som blir stökigt, bråkigt.
Det är bara att titta och se och kolla vad vi har sagt i 20 års tid.
En applåd kanske.
Och det är de inte sena med att hamra in det budskapet under valkampanjen sen.
Jag kan till exempel peka på det som händer då på skäljen.
En sak som händer efter det här är att Vikadrom så åker på en valtuné med temat just Islam.
Vi ska kämpa för det svenska, vi ska kämpa för vårt arv, vi ska kämpa för demokratin,
vi ska kämpa för friheten, vi ska kämpa för varandra, vi ska kämpa för våra förfäder,
för våra barn och barnbarn, för ingen annan kommer göra det åt oss.
Det finns ingen annan som är villiga att göra det, alltså måste vi göra det.
Jag tror att det här Sverigedemokraterna skiljer ut så väldigt mycket från de andra partierna.
Andra partier har ju sedan 2015 också fått en mycket hårdare invadningspolitik
och synen på upphållstillstånd och anhörig invandring och sånt har ju totalt svängt.
Men skillnaden med de andra partierna är ju att man gör det av någon sorts praktisk natur.
Man menar att det går inte att ha en alltför generös invadningspolitik för Sverige,
klarar inte av det av en massa olika skäl.
Medan Sverigedemokraterna är ju i grunden emot att det kommer hit folk från andra kulturer
om de inte fullständigt anpassar sig då och blir svenska, som Sverigedemokraterna menar.
De har ju en geologisk idé om att det är dåligt,
med exempelvis muslimer som kommer hit och den analysen gör ju inte de andra partierna.
Jag har idag fattat beslut om att höja terhairnivån,
vilket innebär att vi går från ett förhöjt hot till ett högt hot.
Under 2023 växer frågan om koranbränningarna internationellt.

Arja demonstranter samlas vid svenska ambassader i utlandet.

Turkiets president Tajip är då anser att han tänker stoppa ett svenskt nat och medlemskap så länge det här fortsätter.

Och terrororganisationer uppmanar till terror dåd mot Sverige.

Och den 18 augusti tillsätter regeringen en utredning om att förändra ordningslagen.

Syftet är då att kunna begränsa möjligheten och bränna helgaskrifter på vissa platser och minska hotbilden mot Sverige.

Men SD går direkt ut och motsätter sig det.

Och Sverigedemokraten Rika Jumsow får kritik för utspel han gör mot Islam och profeten Mohammed i sociala medier.

Mitt är det här spända säkerhetspolitiska läget.

Pontus du är ju alltså nu korrespondent i Storbritannien och sitter i London.

Ett land som ju nyligen varnade för resor till Sverige just på grund av hotbilden nu.

Och jag tänker hur påverkar det här att frågan om koranbränningarna blivit internationell på ett helt nytt sätt.

SDs agerande.

De är nu ett partism stöd i regeringen så att det är klart att de både får vänta sig av dem och jag tror att de också själva känner att det vill ha ett större ansvar på dem idag än vad det gjorde 2006

när de var ett parti utanför riksdagen som bara hade i uppgift att oponera.

Även om de nu står upp mot regeringen och säger att de inte vill ändra svenska lagar och vill vara de som allra tydligaste inte tänker backa för hot från islamister som de beskriver det så har de ändå haft en mildare tomfall än vad de skulle haft annars.

Man kan ju notera att Jimmie Åkesson har ju varit läget väldigt lågt under hela den här tiden.

Men det finns ju då som sagt de som inte ligger lika lågt, till exempel Richard Jumsoft då.

Hur skulle du beskriva hans agerande här under sommaren?

Ja, han agerar ju som han har gjort under alla år, han har varit aktiv i SD.

Att ta fram och kritisera islam med mycket hårda ordalag.

Ja, han har ibland annat kallat Mohammed för massmördare, slavhandlare och rövare i en tweet och det är klart att det där provoserar ju, det vet han ju.

Och det har då uppenbarligen inte spelat någon roll om han då var ansvarig utgivare för SD-kurriären en gång i tiden

eller om han nu är ordförande i justituskottet och han fortsätter.

Socialdemokraternas utrikespolitiska talesperson Morgan Johansson

kräver att Sverigedemokraten Richard Jumsoft avgår som ordförande för justituskott.

Han sprider hatiska budskap och har uppmanat till bokbål.

Hans uttalande har trappat upp läget och är grovt omdomeslösa.

Men det här sker ju då i ett läge där Sverige är ett utsatt läge internationellt

och det finns ju de bland annat Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson som ju anklagar Jumsoft inte bara för att säga älda på debatten

utan för att man på något sätt i SD är direkt kopplade till de som bränner koraner.

Är det här ett problem för Sverigedemokraterna?

Jag tror att eftersom kritiken kommer just därifrån är den inte så farlig för Sverigedemokraterna.

Socialdemokraterna kritiserar hur som helst ändå.

[Transcript] Dagens Eko / Så gör SD politik av koranbränningarna

Skulle den däremot börja komma från moderaterna eller kristdemokraterna då blir det jobbigare för dem.

Men man har också balanserat mot en stor välja kors som har idag.

De fick över 20 % i valet och väldigt många nya företrädare också som inte alls är uppfyllda av samma ideologiska antepartier mot islam.

Där kunde man märka uttalen nu under sommaren

att en del var mycket mer försiktiga när det gällde vad som skulle göras

om man skulle hålla sig lugn och säkert situationen i Sverige än vad Richard Jumsoff var till exempel.

Så det är en balansgång ledningen i Sverigedemokraterna går nu?

Det är absolut en balansgång de måste göra.

Jag tror att det är en av anledningarna till att Jimmie Åkesson har legat slågt under sommaren.

Och nu Pontus har vi sett nya scener från Malmö där det har skett upplopp i samband med en Koranbränning.

Scener som påminner lite mer om det som skedde under påsken då

i de så kallade påskupploppen fast i mindre skala.

Vad ska man säga att det är Sverigedemokraterna känner sig mer trygga med

än den här storpolitiken internationellt?

Så kan det nog vara.

Rosengård är ju en stadsdel som Sverigedemokraterna har ägnat mycket energi åt genom åren och pratat om.

Det är deras hemmaplan när det gäller att vara kritiska.

Så det är lättare att hantera en olika krav från internationella organisationer som kritiserar Sverige eller utländska dignitärer som har synpunkter på ett eller annat vad som sker i Sverige.

Så det är en traditionell kravall i Rosengård.

Den vet Sverigedemokraterna hur de ska hantera på ett mer tryggt sätt tror jag.

Så de har ju samtidigt, som de ser, fått rätt i sak.

Tack så mycket Pontus för att du var med.

Tack så mycket.

Och det var allt från Dagens Eko. Vi hörs igen i morgon.

Programledare var Robin Olin, gäst Pontus Mattsson, producenter Kim Hesseus, Katja Magnusson och Carl Kadhammar.

Mäla oss gärna på Dagens Eko, ettsverigesradio.se.